

Ruch Biblijny i Liturgiczny

Nr 5

ROK XXXIX

1986

Ks. Jerzy Józef Kopec CP, O. Emilian Lenart OFM, Ks. Zbigniew Wit

ŚP. KSIĄDZ DR WOJCIECH DANIELSKI (1935–1985)

Urodził się 10 kwietnia 1935 roku w Milanówku k. Warszawy. Naukę w zakresie Szkoły Podstawowej pobierał najpierw w domu rodzinnym w Zalesiu Górnym k. Piaseczna. W 1945 r., po przeniesieniu się całej rodziny do Warszawy, rozpoczął regularną naukę w klasie VI Szkoły Podstawowej. Od 1947 r. uczęszczał do Gimnazjum fundacji Górskich pod wezwaniem św. Wojciecha w Warszawie przy ul. Smolnej 30. Tam też uzyskał świadectwo dojrzałości w 1951 r.

Po maturze wstąpił Wojciech Danielski do Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie, które ukończył w 1956 r. zdobywając równocześnie absolutorium na Kursie Niższym Wydziału Teologicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Te ostatnie studia były kontynuacją studiów w Uniwersytecie Warszawskim.

Z powodu nie pełnego wieku kanonicznego wymaganego do przyjęcia święceń kapłańskich, Władza Archidiecezjalna skierowała W. Danielskiego na dalsze studia specjalistyczne w zakresie historii Kościoła w średniowieczu w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Odtąd pozostawał pod naukową opieką ks. prof. M. Rechowicza, zaś w zakresie specjalizacji fachową kuratelę nad ks. Danielskim sprawował ks. prof. W. Schenk. W okresie swoich studiów w KUL otrzymał dnia 29 czerwca 1958 r. święcenia kapłańskie w macierzystej Archidiecezji Warszawskiej z rąk ks. bpa Zygmunta Choromańskiego.

W czerwcu 1960 r. ks. Danielski przedłożył pracę magistersko-licencjacką pt. *Przedtrydenckie księgi liturgiczne diecezji polskich jako źródło do dziejów kultu św. Wojciecha. Studium źródłoznawczo-liturgiczne*. Po studiach licencjackich Władza Archidiecezjalna skierowała go do pracy duszpasterskiej w parafii Najśw. Serca na Gro-

chow w Warszawie. Pobyt ten wykorzystał między innymi na współpracę z Wydziałem Nauki Katolickiej przy Kurii Metropolitalnej Warszawskiej. Aktywnie uczestniczył też w opracowywaniu komentarzy i katechez liturgicznych. Od stycznia 1964 r. był także członkiem tej agendy kurialnej.

Z dniem 1 lipca 1963 r. ks. Danielski został przeniesiony na kapelaną sióstr Niepokalanek w Warszawie na Mokotowie. Tu wolny czas poświęcał na studia kalendariograficzne, potrzebne do pracy doktorskiej o kulcie św. Wojciecha oraz kwerendę nad polskimi starodrukami liturgicznymi. Prace te prowadził w porozumieniu z Ośrodkiem Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych oraz Pracownią Starych Druków Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Przygotowanymi przez ks. Danielskiego opracowaniami rękopisów i starodruków liturgicznych interesował się Ósrodek ABMK, a z wyników jego badań korzystali: Jean Baptiste Molin w przygotowywaniu Europejskiej Bibliografii Rytuałów, Paweł Sczaniecki OSB do pracy pt. *Służba Boża w dawnej Polsce* oraz ks. Jerzy Pikulik przy ustalaniu proveniencji, czasu powstania i wariantów tekstowych w swoich studiach nad zasobem polskich śpiewów liturgicznych. Materiały ks. Danielskiego wykorzystywała także Komisja przygotowująca edycję tekstów liturgicznych do aktualnego „Proprium Poloniae” (1963 r.).

Od 1 października 1964 r. Kuria Metropolitalna w Warszawie wyraziła zgodę na podjęcie przez ks. Danielskiego pracy naukowej w KUL na stanowisku asystenta przy Katedrze Historii Kościoła w Średniowieczu. Kontynuując swoje studia na kursie doktoranckim ks. Danielski zdał przewidziane egzaminy i przedłożył pracę doktorską napisaną pod kierunkiem ks. prof. Rechowicza. Rozprawa ta nosi tytuł: *Kult św. Wojciecha na ziemiach polskich w świetle przedtrydenckich ksiąg liturgicznych. Studium historyczno-liturgiczne*. Rada Wydziału Teologicznego KUL nadała mu 31 maja 1967 r. stopień doktora teologii w zakresie historii Kościoła, zaś w dniu 24 czerwca 1968 r. powołała go na stanowisko adiunkta przy Sekcji Pastoralnej Wydziału Teologicznego KUL. Już wcześniej, bo 21 czerwca 1968 r. powierzono ks. Danielskiemu obowiązki wicedyrektora Konwiktu Księży Studentów KUL, na którym to stanowisku pozostawał do 1 września 1975 r.

W związku z reorganizacją Wydziału Teologicznego i utworzeniem Instytutu Teologii Pastoralnej, ks. dr Danielski został dnia 6 października 1969 r. przydzielony do Katedry Liturgiki tegoż Instytutu na stanowisko adiunkta. Tu też w ramach kolejnej reorganizacji samego Instytutu i utworzenia Specjalizacji Liturgicznej uczestniczył aktywnie w opracowaniu programu tejsze Specjalizacji jako jednego z pięciu działów dydaktyczno-naukowych ITP KUL. W czasie swej pracy przy Katedrze Liturgiki rozwinął szerokie badania nad pełną inwentaryzacją przedtrydenckich rękopisów liturgicznych w zbiorach polskich, przedkładając wyniki tej kwerendy na Kolokwium Sekcji Hi-

historii i Geografii Kościoła, które odbyło się w Warszawie w dniach 27—29 października 1971 r. Efektem tych studiów było ustalenie 752 polskich rękopisów liturgicznych, w tym 395 ksiąg diecezjalnych o proveniencji rodzimej oraz 357 kodeksów zakonnych. Do liczby tej należy ponadto dodać 26 kodeksów diecezjalnych i 33 zakonnych o proveniencji nie polskiej oraz poważną cyfrę inkunabułów i starodruków. Tego cennego zbioru dokumentacji ksiąg liturgicznych nie udało się niestety opublikować ks. Danielskiemu.

W pionie swojej specjalizacji najwięcej sił i czasu poświęcił ks. Danielski zagadnieniu odnowy liturgii w duchu Soboru Watykańskiego II. Partycypował on w przekładach zreformowanych ksiąg liturgicznych. (Chrzest Dzieci, Liturgia Godzin, Mszał Pawła VI, Liturgia Pogrzebu) i korekcie pozostałych ksiąg liturgicznych. Od 1965 r. czynnie uczestniczył w redagowaniu *Biuletynu Liturgicznego* wydawanego najpierw w maszynopisie, a od 1967 r. włączonego do kwartalnika „Collectanea Theologica”. W tym samym okresie był współorganizatorem (z ks. F. Blachnickim) sympozjów pastoralno-liturgicznych w Krościenku n. Dunajcem, a zaś z ks. W. Schenkiem dorocznym spotkań naukowych dla Wykładowców Liturgiki Zakładów Teologicznych w Polsce. W ramach upowszechnienia idei odnowy liturgii Soboru Watykańskiego II wygłosił ks. Danielski znaczną ilość referatów dla duchowieństwa zakonnego i księży diecezjalnych wszystkich diecezji Polski.

Z ramienia KUL-u w latach 1970—1972 wykładał zagadnienia odnowionej liturgii w Diecezjalnym Instytucie Pastoralnej Formacji Duchowieństwa w Gorzowie. W tym również czasie został przez Kongregację do Spraw Seminariów i Uniwersytetów mianowany profesorem dla Prymasowskiego Studium Teologii Życia Wewnętrznego w Warszawie, gdzie prowadził wykłady dydaktyczne do 1975 r.

Będąc kapłanem Archidiecezji Warszawskiej z polecenia swojego biskupa należał do Diecezjalnej Komisji Liturgicznej. W ramach pracy tej Komisji w 1974 r. przygotował rozdział o Liturgii dla Synodu Warszawskiego. Przynależał także do Komisji Episkopatu do Spraw Turystyki i Formacji Kapłanów.

Osobną kartę zapisał ks. Danielski w dziejach Krajowego Duszpasterstwa Służby Liturgicznej oraz Ruchu Światło-Życie (Oazy). W tych dwóch typach chrześcijańskiego wychowania młodzieży zazna- czył się jako teoretyk zasad organicznej formacji duchowej. Biorąc pod uwagę jego osobisty charyzmat w tym względzie Konferencja Episkopatu Polski powierzyła mu w 1982 r. funkcję Moderатора Ruchu Światło-Życie, zaś 2 maja 1984 r. mianowała go Krajowym Duszpasterzem Służby Liturgicznej. Te dwie ostatnie funkcje pełnił aż do swojej śmierci.

Ks. dr Danielski pozostawił bogaty dorobek naukowy. Składa się nań: 52 rozpraw, artykułów i sprawozdań naukowych z dziedziny liturgii oraz ponad 149 haseł w wydawanej przez KUL Encyklopedii

Katolickiej, w której był najpierw konsultantem, zaś od 1983 r. redaktorem działu „Liturgika i hymnologia”. Z dzieł pozostawionych w rękopisie na szczególną uwagę zasługuje niewydana praca habilitacyjna: *Rękopiśmienne agendy, benedykcjonaty i pontyfikaty w polskich zbiorach bibliotecznych, Dziennik życia*, ponad 50 kaset z nagraniami rekolekcji i homilii ks. Danielskiego oraz Jego skrypty dla studentów KUL-u.

Jako znany specjalista w zakresie badań nad liturgią i polską kulturą religijną był ks. Danielski od 1968 r. członkiem Towarzystwa Naukowego KUL-u, zaś od 1972 r. współpracownikiem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. W ramach pracy tych środowisk naukowych wygłosił szereg referatów, a ponadto miał po jednym wykładzie w Polskiej Akademii Nauk i na Międzynarodowym Kongresie w Rzymie (2—9 listopada 1981 r.), poświęconym wspólnym korzeniom chrześcijańskim kultury europejskiej.

Ks. dr Wojciech Danielski zmarł w Warszawie 24 grudnia 1985 r. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 30 grudnia w archikatedrze Warszawskiej. Tegoż dnia o godz. 10.30 została odprawiona w archikatedrze specjalna Msza św. koncelebrowana z udziałem 30 księży oraz oficjalnej delegacji KUL. Liturgii przewodniczył ks. prof. J. Homerski, zaś okolicznościową homilię wygłosił ks. dr hab. J. Kopeć CP. W imieniu Uniwersytetu ks. Danielskiego pożegnał Dziekan Wydziału Teologicznego, a z ramienia Katedry Liturgiki ks. dr Z. Wit. Uroczysta Msza św. pogrzebowa miała miejsce w tejże archikatedrze o godz. 12.00. Liturgii tej przewodniczył Prymas Polski ks. kard. J. Glemp, a kazanie wygłosił ks. arbp B. Dąbrowski, Sekretarz Episkopatu Polski. Obok delegacji młodzieży z całej Polski i mieszkańców Warszawy, którzy wypełnili świątynię, w koncelebrowanej Mszy św. pożegnania ks. Wojciecha Danielskiego, wzięli udział księża biskupi: Rektor KUL P. Hemperek, T. Błaszkwicz, G. Kusz, P. Socha, K. Romaniuk, R. Karpiński oraz ok. 300 kapłanów z całej Polski. Po uroczystej liturgii trumna z ciałem ks. Danielskiego została przewieziona na Cmentarz Powązkowski w Warszawie. Tu modlitwom pogrzebowym przewodniczył ks. bp T. Błaszkwicz, po czym ciało ks. W. Danielskiego zostało złożone w grobie zmarłych kapłanów Archidiecezji Warszawskiej (kwatery 212).

W zmarłym wybitnym liturģiście ks. dr. Wojciechu Danielskim traci Katolicki Uniwersytet Lubelski oddanego pracownika naukowego, a Kościół w Polsce charyzmatycznego wychowawcę młodzieży i Służby Liturgicznej Ołtarza.

Lublin

opracowali:

KS. JERZY JÓZEF KOPEĆ CP
O. EMILIAN LENART OFM
KS. ZBIGNIEW WIT